

ΣΤΕ 1411/2019 [ΠΑΡΑΝΟΜΗ Η ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΠΡΟΔΗΛΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΟΥ ΔΑΣΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ Η ΜΕΡΙΚΗ ΚΥΡΩΣΗ ΑΥΤΟΥ]*

Περίληψη

- Στις ειδικές περιπτώσεις, στις οποίες αναρτηθείς δασικός χάρτης εμπεριέχει πρόδηλα σφάλματα, όπως αυτά ορίζονται στην 153394/919/2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να ακολουθήσει την ειδικώς διαγραφόμενη στην εν λόγω υπουργική απόφαση, διαδικασία διόρθωσης προδήλου σφάλματος, χωρίς, μάλιστα, να έχει υποχρέωση καταβολής του ειδικού τέλους άσκησης αντιρρήσεων. Οι ειδικές αυτές περιπτώσεις απαριθμούνται περιοριστικώς στην προαναφερόμενη Υπουργική Απόφαση.

Σε αυτές δε περιλαμβάνεται και η παράλειψη απεικόνισης πράξεων της Διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη (σχέδιο πόλης, πράξη χαρακτηρισμού, έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 998/1979, κλήρος εποικισμού κλπ.). Στις ως άνω δε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα σφάλματα του δασικού χάρτη πρέπει να προκύπτουν ευθέως και αμέσως από τα προσκομιζόμενα από τον ενδιαφερόμενο στοιχεία, κατά τρόπο βέβαιο και αδιαμφισβήτητο, ώστε να μη χωρεί περαιτέρω κρίση επί του περιεχομένου τους εκ μέρους της Διοίκησης. Εξάλλου, στις περιπτώσεις που τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν πληρούν τις αναφερόμενες στην ανωτέρω υπουργική απόφαση προϋποθέσεις, όπως και σε κάθε περίπτωση, ο ενδιαφερόμενος έχει παράλληλα την ευχέρεια υποβολής αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη. Ειδικότερα, αμφισβητήσεις του περιεχομένου του δασικού χάρτη, τόσο της γεωγραφικής θέσης της αποτύπωσης, όσο και του χαρακτήρα των εμφανιζομένων στο χάρτη εκτάσεων, όπως ο χάρτης διαμορφώνεται στο ενδιάμεσο στάδιο της διαδικασίας που προηγείται της κύρωσης, μπορεί ή πρέπει, κατά περίπτωση, να προβάλλονται με τη διαδικασία των αντιρρήσεων με την καταβολή του ειδικού τέλους, στην περίπτωση δε αυτή η ανταπόδειξη εκ μέρους του ενδιαφερομένου χωρεί επί τη βάση τόσο τεχνικών στοιχείων όσο και δημόσιων εγγράφων που εμπεριέχουν κρίση περί του δασικού ή μη χαρακτήρα της έκτασης. Ανάλογα δε με την τήρηση της διαδικασίας διόρθωσης πρόδηλου σφάλματος ή της διαδικασίας των αντιρρήσεων, διαμορφώνονται αντιστοίχως, αφενός μεν η εξέλιξη της διαδικασίας κύρωσης του δασικού χάρτη κατά το άρθρο 17 ή κατά το άρθρο 19 του ν. 3889/2010, αφετέρου δε, η έκταση και το περιεχόμενο της δικαστικής προστασίας που δύναται στη συνέχεια να επιδιώξει ο ενδιαφερόμενος.

Εφόσον δε εναπόκειται στη Διοίκηση η κρίση περί του αν η ανταπόδειξη κατά αναρτηθέντος δασικού χάρτη δύναται να χωρήσει είτε με την εξαιρετική διαδικασία του πρόδηλου σφάλματος, είτε με τη διαδικασία των αντιρρήσεων, σε περίπτωση που εντός προθεσμίας των αντιρρήσεων, ασκηθεί αίτηση διόρθωσης πρόδηλου σφάλματος, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ως άνω 153394/2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δηλαδή επί ζητήματος, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στα περιοριστικώς αναφερόμενα στην ως άνω υπουργική απόφαση, τότε, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων, η Υπηρεσία στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση οφείλει είτε να την εξετάσει ως αίτηση αντιρρήσεων, είτε, αν δεν είναι αρμόδια, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια προς εξέταση των αντιρρήσεων αρχή, προκειμένου αυτή, κατά περίπτωση, είτε να την εξετάσει αυτοτελώς, είτε να την συνεξετάσει με τυχόν ήδη υποβληθείσες αντιρρήσεις, εφόσον, βεβαίως, καταβληθεί το ειδικό τέλος, εάν συντρέχει περίπτωση. Εάν, όμως, η εν λόγω έκταση έχει συμπεριληφθεί στον κυρωθέντα κατά το άρθρο 17 του ν. 3889/2010 δασικό χάρτη με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, δηλαδή ως δασική, ο χάρτης πάσχει κατά τούτο, δεδομένου ότι εμπεριέχει την άρνηση της Διοίκησης να διαβιβάσει, όπως υποχρεούνταν, κατά τα προεκτεθέντα, την αίτηση διόρθωσης σφάλματος στην αρμόδια για τις αντιρρήσεις αρχή και περαιτέρω να περιλάβει την έκταση αυτή στον χάρτη με τον ειδικό υπομνηματισμό των εκτάσεων, για τις οποίες εκκρεμούν αντιρρήσεις.

Η κρίση της Διοίκησης (του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας) ότι οι επίμαχες εκτάσεις δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις κατηγορίες της 153394/2017 υπουργικής απόφασης περί του τρόπου και της διαδικασίας διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων κατά την κατάρτιση των δασικών αρχών είναι νόμιμη. Τούτο δε διότι το επικληθέν έγγραφο του Δασάρχη Λάρισας δεν αποτελεί έγγραφο πληροφοριακού χαρακτήρα που χαρακτηρίζει τελεσίδικα μια περιοχή ως μη δασική και δεν επιτρέπει την επανεξέταση του χαρακτήρα της, καθώς δεν παραπέμπει σε τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο να αποτυπώνεται ορθώς το εμβαδόν και τα όρια της έκτασης με τρόπο να μην καταλείπεται αμφιβολία για την ταυτότητα της επίμαχης έκτασης. Συνέπεια δε της έλλειψης αυτής το περιεχόμενο του ως άνω εγγράφου αμφισβητείται από τη Διοίκηση και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η προσβαλλόμενη κρίση της επίμαχης έκτασης ως δασικής συνιστά “ειδικό σφάλμα που οφείλεται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη” κατά τα οριζόμενα στην υπουργική απόφαση 153394/2017. Εξάλλου, ούτε ως αναγνωρισμένη ένταντι του Δημοσίου ιδιωτική χορτολιβαδική έκταση δύναται να θεωρηθεί η επίμαχη έκταση, ώστε να εξαιρεθεί αυτομάτως της εφαρμογής των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας κατά την 153394/2017 υπουργική απόφαση, διότι η απόδειξη της κυριότητας των δικαιωπαρόχων του αιτούντος βάσει ιδιωτικών συμβολαιογραφικών εγγράφων που αναφέρονται αορίστως στο χαρακτήρα της περιοχής ως μη δασικού-αγροτικού, έστω και αν στηρίζεται στην προηγούμενη έκδοση αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας και του Νομάρχη Λάρισας περί μεταβιβάσεως αγροτικού κλήρου

δεν αποτελεί ευθεία απόδειξη και για το χορτολιβαδικό-μη δασικό χαρακτήρα της περιοχής αλλά επιβάλλει την εκφορά περαιτέρω κρίσεων εκ μέρους της Διοίκησης για το χαρακτήρα της έκτασης (ταυτοποίηση της έκτασης, αντιπαραβολή και σύγκριση των δεδομένων αυτών με άλλα στοιχεία του φακέλου, διαχρονική εξέταση αεροφωτογραφιών, έκδοση αδειών εκχέρσωσης κλπ.), με συνέπεια η προσβαλλόμενη συμπερίληψη της επίμαχης έκτασης στο δασικό χάρτη της περιοχής να μη δύναται να διορθωθεί με τήρηση της διαδικασίας διόρθωσης λόγω πρόδηλου σφάλματος.

Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβανομένων υπόψη ότι και οι λοιποί προβαλλόμενοι ισχυρισμοί του αιτούντος κατέτειναν στην απόδειξη του χαρακτήρα των ενδίκων εκτάσεων ως αγροτικών-μη δασικών, η Διοίκηση (ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας) όφειλε, εφόσον έκρινε -νομίμως κατά τα προαναφερθέντα- ότι τα προβαλλόμενα από τον αιτούντα ως "σφάλματα" του δασικού χάρτη δεν είναι πρόδηλα, να παραπέμψει τις αιτήσεις για διόρθωση πρόδηλου σφάλματος στην αρμόδια Επιτροπή Αντιρρήσεων, με καταβολή, βεβαίως, του σχετικού παραβόλου, προκειμένου η εν λόγω Επιτροπή να κρίνει, κατά πρώτον, εάν οι ως άνω αιτήσεις κατατέθηκαν εντός της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, σε καταφατική δε περίπτωση και εφόσον πληρούνται οι αντίστοιχες νόμιμες προϋποθέσεις, να τις εξετάσει ως αντιρρήσεις. Μη πράττοντας δε τούτο η Διοίκηση έσφαλε και για το λόγο αυτό η παράλειψή της να διαβιβάσει τις αιτήσεις του αιτούντος στην αρμόδια Επιτροπή Αντιρρήσεων, όπως αυτή εμπεριέχεται στην προσβαλλόμενη κύρωση του δασικού χάρτη της Π.Ε Λάρισας είναι νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Θ. Ζιάμου

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.

*Συναφής η απόφαση ΣτΕ 1457/2019.